

пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 29.

Luni, 16. Julie.

1845.

СКОАТЕРЕА АЗРЪЛЪІ ДІН КІЗЪРІ.*)

(Дъпъ Boussingault la Nr. Thesaur. 10.544 1829.)

Ла втеле вѣтѣрѣ дн Америка де а-
міазъзі скоатереа азрълѣ дн кизрѣ кѣ
машина спълътоаре аша кѣ вѣн спорѣ се
сѣвѣршаще, кѣт прин ачеле шѣ вѣтеле
металѣоасе, каре нѣчѣ нѣс вреднѣче де а-
малгамадіе**) нѣчѣ де топѣре, днкъ кѣ
маре довѣндѣ се лѣкрѣ.

Пентръ скоатереа азрълѣ дн кизрѣ
модѣл чел маѣ сѣмплѣ ѣ ачеста. Кизрѣле
прѣжѣндѣсе се префак дн оксид де фѣер,
шѣ дъпъ ачееа прѣжѣтѣра ачееаста се ма-
чѣнѣ фоарте тѣрѣнт, апоѣ зрѣоазѣ о спѣ-
ларе, прин кареа шѣ чеа маѣ пѣдѣнѣ кѣ-
тѣме де азр, кѣрѣѣа дн фок нѣчѣ сѣмпеле
нѣ і с'ар фѣ вѣзѣт, днкъ се дескопѣре.

Прѣжѣтѣра днкъ нѣ ѣ легатѣ кѣ нѣчѣ
о грѣтате, кѣ днфѣерѣвѣнтѣндѣсе, пѣнѣ
ла рѣшащѣ кизѣл, пѣчоаса дндатѣ дѣ
флакѣрѣ, дъпъ ачееа масса рѣтасѣ днкъ
дншѣ маѣ цѣне кѣтѣва фаѣа чеа рошѣе ка
а чѣрешелор. Ачастѣ массѣ пѣнтрѣрѣнт

тревѣе местекатѣ, ка тот днтѣнс алта шѣ
алта сѣпрафадѣ сѣ капете, аша і се скѣм-
вѣ колоареа тот дн маѣ днтѣпекѣчоасѣ,
ѣарѣ дндатѣ че нѣ се маѣ сѣмте шѣросѣл
пчооасѣ, се поате сокотѣ лѣкрѣл ка сѣ-
вѣршѣт, кѣнд шѣ масса пе лѣнѣгѣ чеа
маѣ маре днфѣерѣвѣнтаре се vede а аѣва
фаѣа чѣпѣшеѣ. Де кѣтѣва прѣжѣтѣра аѣ
фост кѣмпѣнѣтѣ вѣне, нѣчѣ сѣмп нѣ маѣ рѣ-
тѣне де галѣцѣ де фѣер, шѣ кизѣл тот се
префаче дн оксидѣл фѣерѣлѣ, пѣердѣреа
днкъ нѣтѣмаѣ ла 32—35 проценте сѣе, де
кѣтѣва кизѣл аѣ фост вѣне лѣмпезѣт. Оксѣ-
дѣл аша кѣщѣгат, каре траѣе маѣ пѣдѣн
декѣт масса чѣѣ днтѣлѣ, орѣ пе че моарѣ
де фѣрѣнѣ се поате тѣчѣна лесне шѣ
фоарте тѣрѣнт.

Дн оксидѣл азрос тѣчѣнат тѣрѣнт ка
фѣрѣна чеа маѣ фѣнѣ, азрѣл се десфаче
фѣрѣ нѣчѣ о грѣотате, пентрѣ-кѣ фѣрѣна де
оксид дн апѣ се топѣще, шѣ днтр'ачеасѣ
формѣ се ва ажѣнѣе скопѣл спѣлѣрѣѣ;
пентрѣ проѣвѣ пѣне фѣрѣнѣ де ачееаста дн-
тр'ѣн можерѣѣ шѣ о местекѣ кѣ пѣдѣнтѣкѣ
апѣ; прин местекареа ачееаста парѣеа че
маѣ маре а оксидѣлѣ топѣндѣсе, ва рѣтѣ-
нѣ азрѣл кѣрат днтре грѣвѣцѣеле челе де
оксид, каре доарѣ н'аѣ фост десѣл де тѣ-
рѣнт фрѣнтѣ пе моарѣ.

*) Кизѣл ѣ вѣн местек маѣ вѣртос де пѣатрѣ
пѣчоасѣ кѣ фѣер.

**) Амалгамадіе се зѣче приндѣреа азрълѣ кѣ
арѣнт вѣѣ.

Аврѣл атѣчи се поате віне алеце prin amalgamație din пърциле... кѣ каре доарѣ аѣ рѣтас местекат din машина чеа спѣлътоаре, кѣнд ачеле саѣ префѣкѣт дн чеа маї тѣрѣнтѣ пѣлбере.

Ла кизѣрі нѣ атѣта тѣлцимеа аврѣлѣі треѣе съ о щим, кѣт ачееа нѣмаї, кѣткъ оаре адеѣрат се афлѣ днтрѣкселе авр, саѣ нѣ. Кѣ апої деспре фїица лѣї днвїнші фїнд, кѣткъ лѣкрареа лѣї і се ва рѣсплѣті, ѣ маї пре сѣс де тоатѣ дндоїала.

Врѣнд а щї: оаре афлѣ-се авр дн каре-ва киз, веї лѣа 40—50 грѣвнѣ (Gran) днтрѣксѣл, ачесте ле прѣжеѣе, апої машина ачѣастѣ прѣжитѣ о вагѣ днтр'о стїкѣдѣ лѣнгѣреаѣ де 5—6 деѣете шї ларгѣ ка де $\frac{3}{4}$ деѣет, тоарнѣ дѣпѣ ачееа прѣсте дѣнса пѣдїнтеа апѣ шї о скѣтѣрѣ, кѣтеѣа мїнѣте треѣнд, веї веде не фѣндѣл стїкѣдѣї аврѣл аїавѣ, де кѣтѣа кизѣл е аврос.

Лѣкрѣндѣсе дн кѣтїме маї маре кїзѣрїме, прѣжитѣра лї с'ар пѣтѣ фаче дн кѣптоаре кѣ флакѣрѣ (Flammenofen) прѣкѣт шї а вїнелор металїчоасе де цїнаѣор, каре се прѣжеск пѣптрѣ гѣтїреа ардїнтѣлѣї вїѣ местекате кѣ саре ордїнаре. Прѣжитѣра дн грѣтѣрї маї марї, дн днпѣрцїтѣрї ка де 5000 тѣжї, апѣте кѣ кѣ маї пѣдїнѣ гелтѣеалѣ с'ар пѣтѣ сѣѣкршї.

А се тѣчїна с'ар пѣтѣ шї не торї де фѣрїнѣ. Лѣкрѣл спѣлѣреї днкѣ се пѣте фаче пѣнд 3—4 скаѣне знѣл дѣпѣ алѣл рѣдїкате; апої аврѣл де пѣртїчїлеле стрїеїне, каре ар фї маї рѣтас днтрѣксѣл, се поате алеце prin amalgamație, кѣт зїсѣрѣт шї маї пайнте.

Кѣткъ тѣвциї Трансїлѣанїеї сѣнт авѣдї де кизѣрї нѣ ѣ дндоїалѣ. Бїле кїзоасе дела Торїа днпайнте де кѣтеѣа веакѣрї ера дн маре флоаре, шї авѣт дн тоате цїнѣтѣрїле ачеле не знде се лѣкрѣ вѣїт де авр, ардїнт шї фїер, пѣтѣрѣл вѣїлор де киз ѣ пѣтѣрцїнїт. Дарѣ фїнд кѣ кизѣрїле авроасе нѣмаї атѣчї се іаѣ ла топїторїле днпѣр., ка рѣскѣтпѣрѣтѣрї авроасе, дакѣ цїнѣтѣра лор чеа авроасѣ ажѣнѣе ла кѣтеѣа тѣсѣрїдѣ (minimum); апої де тѣлте орї дѣсѣл лор пѣпѣ ла топїторї сѣе маї сѣс деѣкѣт довѣнда, кареа ар днтрѣче прѣсте ачел minimum; дн прїчїна ачѣаста пѣпѣтерате вѣї кїзоасе стаѣ пѣлѣкрате. Кѣ кѣтїмеа кизѣлѣї, кареле ла топїторїле днпѣр. нѣмаї ка ажѣторїѣ пѣптрѣ прїндереа аврѣлѣї ардїнтос се рѣскѣтпѣрѣ, дѣпѣ пропорцїа тѣлцимеї лѣї, е де тот пѣдїнѣ; сѣ веде дарѣ: кѣ кѣтѣ довѣндѣ с'ар пѣтѣ аплїка прѣскрїсѣл мод шї дн вѣїтѣл патрїеї поастре, лѣкрѣндѣсе шї кизѣл, дѣпѣ кѣт саѣ арѣтат днпайнте, маї алес prin цїнѣтѣрїме пїне де пѣдѣрї, прѣкѣт дн сѣкѣїме (доарѣ шї не аїреа!) не знде сѣлхеле, саѣ водрїї дн зї дн зї дї прѣпѣдеѣе фїерѣѣреа потасеї.

Гр. М.

К Ъ М Ъ Т А Р Ъ Л.

(Карїкатѣрѣ.)

(Днкеїере.)

Класа а патра асѣл дшї днчѣне треѣїме.

Днтр'о одаїе мобїлатѣ вїнїшор шѣде зн жїдан вѣтрѣн кѣ дої ажѣторї. Днтрѣ зн вѣрѣват жѣне а кѣрѣї мїнїаменте вѣрѣчїте

аратъ о адънкъ дъреде дин пъзптръ. Жи-
данъл оменос асфел жи гръеце:

„Къ че воѣз пзтеа серви.“

„Дипрзтѣдѣ Дта ванѣ?“

„Къте одатъ ла чеѣ чеѣ кѣпоск вѣне.“

„Пе зълор?“

„Шѣ пе зълор шѣ фъръ ачелаш дп-
еъ, кѣм чер дппреціѣрѣме.“

„Еѣ аш авеа тревѣндъ de дозе сѣте
ѳіоринѣ дп ванѣ вѣнѣ.“

„Ачеѣа с' ванѣ тѣлѣ.“

„Дѣдѣ почѣз да сѣгъранѣдъ дестѣлъ.“

„Е фрзмос, фърте фрзмос.“

„Еѣ сѣнт амплѣіат.“

„А, тѣ вѣкѣр.“

„Неваста теа de тѣлѣт ѣ воллавъ, шѣ
пѣтаѣ ла вѣѣ дп афаръ дшѣ пѣте спера
ре'нсѣпътошарае.“

„Аша плакѣдѣ пѣтаѣ а грѣвѣ, кѣчѣ
вара ѣ спре капет.“

„Кѣар пептръ ачѣеа ам лѣпсѣ пѣтаѣ
de дозе сѣте ѳіоринѣ.“

„Шѣ кѣм аѣ Дта воѣе а ле рѣплѣтѣ?“

„Дп леафѣтѣ дѣдѣ релас петѣтѣ лѣпа
доаъзѣчѣ ѳіоринѣ, шѣ асфел дп зѣче лѣвѣ
веѣ ѳѣ тѣлѣдѣтѣ. Ачѣаста крѣдъ кѣ ва ѳѣ
дестѣлъ сѣгърѣсѣре.“

„Даръ кашѣта?“

„Ачѣеа се о детермѣнѣ Дта.“

„Кѣм ва ѳѣ дакъ Дталѣ 'дѣ ва плѣчѣа
а тѣрѣ маѣ пайте de зѣче лѣнѣ?“

„Еѣ сѣм de доаъзѣчѣ шѣ чѣнчѣ анѣ шѣ
ам сѣѣтѣте деплѣнъ шѣ дптреагъ.“

„Хѣа, Домпѣл теѣ, Авесалом дпкъ а
ѳост жѣне шѣ тотѣшѣ а тѣрѣт.“

„Аша даръ нѣ веѣ а'тѣ ѳѣ спре а-
жѣторъ?“

„Ка зълор тѣ ле веѣ пзтеа лега дѣрѣ
шѣ шѣвѣлѣле прѣп о полѣдъ леціѣвѣтъ?“

„Воѣз ѳачѣ шѣ ачѣеа. Пептръ вѣада
невестѣѣ тѣле сѣм гата спре орѣ че вѣ-
пѣтѣмъ.“

„ѳѣм-ва тѣе ертат а дптрева кѣтѣ
леафъ аѣ Дта пе анъ?“

„Ам пе о лѣпъ патрѣзѣчѣ ѳіоринѣ
ванѣ вѣнѣ.“

„Аша даръ пѣте кѣ ва ѳѣ чева дп дп-
прѣтѣтъ.“

„Хотѣреце даръ кашѣта.“

„Кѣ зп кѣвѣнтъ?“

„Аша.“

„Е вѣне, сѣ'дѣ плакѣ даръ а да о по-
лѣдъ деспре треѣ сѣте чѣнчѣзѣчѣ ѳіоринѣ,
дп карѣ сѣтѣ воѣз се ѣаѣ дп тѣтѣ лѣпа
кѣте треѣзѣчѣ шѣ чѣнчѣ ѳіоринѣ, шѣ асфел
дп тѣтѣ іпѣма воѣз сѣ'дѣ сервѣскъ кѣ че-
леа доаъ сѣте черѣте.“

„Кѣмъ?“

„Ачѣста'тѣ ѣ кѣвѣнтѣл de пе ѣртѣ.“
„Дакъ асфел ва сѣ се сѣѣе шѣ кѣ о
сѣтѣ маѣ тѣлѣ дела о сѣтѣ.“

„Банѣ сѣнтъ сѣкѣмпѣ.“

„Шѣ кѣм воѣз пзтеа еѣ ешѣ пѣтаѣ кѣ
чѣнчѣ ѳіоринѣ пе о лѣпъ?“

„Ачѣеа нѣ шѣѣ.“

„Е тотѣшѣ преа тѣлѣтъ.“

„Шѣ перѣколѣл ѣ тѣлѣтъ.“

„Даръ се жѣдѣчѣ тѣкаръ.“

„Еѣ ам de а ѳачѣ пѣтаѣ сокотѣлѣ.“

„Шѣ ачѣаста ва се зѣкъ оменѣе?“

„Ачѣеа тѣе пѣ'тѣ адъче камѣтѣтѣ.“

„ѳѣе даръ, дѣдѣ воѣз скрѣе треѣ сѣте.“

„Еѣ нѣ сѣм dedat а тѣ токѣтѣ.“

„Отѣле асфел сѣм de перѣтъ.“

„Еѣ п'ам че'дѣ ѳачѣе.“

„Вѣада невестѣѣ тѣле стѣ'н перѣколъ.“

„Дѣла Дта атѣрѣлъ а о сѣѣпа.“

„Нѣ есте-пе de лѣпсѣ а спѣне, кѣтѣкѣ

вѣрватъ оменос дн зртъ тотъши се 'п-воіенце спре кондиція днфіоръторе? Ші оре поге-се дѣнсел винѣ де зшорътатаеа миндеі? Нічі декът! Авѣдіе п'аре, зълог сѣзр нѣ поге да, къчї пѣмаї прїп але са-ле остепенел де тоте зїмеле дшї къдїгъ пѣнеа де тоте зїмеле; пе оменїе шї стрѣданїе днсъ дн тїмпѣл де акѣм нѣ 'мпрѣмѣтъ нїме нїчі мѣкар зп ван.

Аша дар серїманѣл вѣрват жѣне се 'пкѣркѣ дн тїкълошіе прїп астѣ фантѣ пе кареа о къшѣнѣ о лїпсъ не'пкѣнїїзравїлѣ!

Класа ачѣаста а къмѣтарїлор знеорї перде чева къ неащептата мортѣ а зпѣїа саѣ а алтѣїа дїнтре даторї; днсъ къщїгъ-рїме къпѣтате дїп алте пѣрдї дї фак пе ачештї деспоцї лїпсїдї де інімѣ а нѣ сїмцї асеменеа ловїгѣрї мѣрѣнте; ва днкъ дн скѣрт тїмп агонїсеск авѣдїї немѣрїнїте де каре днтокмаї се вѣкѣрѣ ка де челеа пе дрепт адѣнате!

Класа а чїнчеа дї-чїпеле пе екоп-мїї сътещї. Адекъ непѣдїтѣл екопом дшї дѣче лѣна дн тѣргѣл капїталїеї; жїданїї дн шї мїрѣсъ пѣмаї декът, шї днцеле-гѣндѣсѣ днтре сїне, зпѣл дѣпѣ алтѣл се дѣк шї шасѣ ла дѣнсел, аша кът фїе-каре дї промїте пентрѣ лѣнѣ маї пѣдїп ка чеї-лалдї. Аної маї пе зртѣ віне чел маї гївач шїї зїче:

„О че лѣнѣ фрѣтѣсъ, ар фї пагѣвѣ а о прѣда.“

Екопомѣл респѣнде: „Еѣ днкъ п'аш вреа се о даѣ маї пе нїмїка.“

„Аша дар се нѣ о вінзї.“

„Се о дѣк дар акасѣ?“

„Нїчі декът! Еѣ ам зп магазин гол, пентрѣ платѣ пѣдїнѣ ар пѣтеа рѣмѣнеа

аколо пѣпѣ ла тѣргѣл віитор, кънд с'ар трече къ прецѣ маї вѣп.“

„Днсъ мїе'мї трѣвѣсск ванї.“

„Де ванї нѣ те свїѣра, ддї воїѣ да еѣ пентрѣ камѣтъ преа мїкъ, шї лѣна о воїѣ цїнеао зълог пѣпѣ ла тѣргѣл віитор; атѣнчї веї се о вінзї аша де віне днкът се цї се 'пторкъ плата пентрѣ magazinѣ къ камѣта ванїлор меї шї веї се аї днкъ шї къдїг (профїт) пе деасѣпра.“

„Аша цї се паре?“

„Нѣ пѣмаї, чї щїѣ ачѣеа фѣр' а мѣ 'пшѣла; еѣ дн ачест тїп ам сервіт ла мѣлдї домнї екопомї.“

„Домнѣ ажѣтъ, нѣ'мї паре рѣѣ, се не-токмїм дарѣ.“

„Преа вѣкѣрос.“

Шї токмеала се днкее, прїп кареа жїданѣл ка къмѣтар гївач дшї асїгѣрѣше къдїг днтреїт. Адекъ 1) пентрѣ magazin пе каре дѣ ел пе ап пѣмаї доѣе сѣте фїорїнї, іа акѣм пе треї лѣнї о сѣтѣ чїнчїзечї фїорїнї; 2) пентрѣ ванїї днпрѣмѣтадї тра-це чїнчїзечї фїорїнї дела о сѣтѣ; 3) ла тѣргѣл зртѣтор лѣна о къшпѣрѣ ел дн-сѣшї, къ зп прец ка ачѣла кът екопомѣл дншелат сїмте пердѣре днтреїтѣ.

Дакѣ пе асте чїнчї класе арѣтате пѣн' ачї днтр'адѣвѣр ле пѣтем вінѣ къ пѣкатѣл рѣпїреї, аша класа а шеса а къ-мѣтарїлор авем дрепт де а о пѣмї зчїгѣ-торѣ. Атеаста асфел дшї пѣртѣ спѣрката са месерїе.

Де време че дн лок де а трѣї дн алт тїп маї оменѣце, ла мѣлдї ле маї плаче а фї спекландї къмѣтарї, зпїї ка а-ченгїта дарѣ зїоа нѣптеа дшѣлѣ'н сѣс шї 'п жос спре а къдїга ванї пе камѣтъ пе сеама алтора.

Се афлз кокопаші тінері каріі аѣ хъ-рѣзѣт вѣнѣрї фрѣтосе, дрепт-каре нічі де-кѣт нѣші дѣкап дѣ пеле. Ачештіа мерг ла асеменеа спекѣланці шї кѣ зшѣрїме асфел ле грїеск:

„Дле ам тревѣнцѣ де патрѣзечї мїі фїорїні.“

„Вїі воїз кѣпѣта маї тѣрзіѣ.“

„Дар сѣї капедї дѣнкѣ астѣзі.“

„Ачела нѣ є лѣкрѣ зшор.“

„Кавѣт се фїе.“

„Кѣ жерфїре маре“ —

„Че є мїе жерфїреа, кѣ н'ам ажѣс дѣнкѣ ла сапѣ де лемпѣ.“

„Еѣ акѣт токѣта нѣ цїѣї аїреа ванї, чї ам зп кѣпоскѣт —“

„Се мерѣем ла дѣнсѣл дѣ грабѣ.“

„Дѣнсѣ ачела ва чере зече дела о сѣтѣ пентрѣ остенеалѣші.“

„Е вїне шї Дѣта веї кѣпѣта патрѣ.“

„Аша дар плакѣцї.“

„Се мерѣем.“

Шї еї се дѣк ла кѣпоскѣтѣл. Ачеста ла 'пчепѣт дѣші клѣтеѣе змерїї ка кѣнд ар вреа шї н'ар вреа; тотѣші маї тѣрзіѣ домолїндѣсе демѣлта рѣгаре асфел грїеѣе:

„Кѣпоск не зп жїдан, каре фѣрѣ н'доїалѣ аре атѣцї ванї не дацї афарѣ, дѣсѣ шѣ тем —“

„Де че?“

Кѣткѣ Дѣале кокопашѣле цї се ва пѣреа преа тѣлѣтѣ камѣта, кѣчї —“

„Еї че, еѣ ам тревѣнцѣ де ванї шї нѣмї плаче а дѣтѣрзіїа пентрѣ кѣцїва поторї; аша є Дле спекѣлант?“

„Не кѣт рестїмп дѣцї плаче а пофті ачєї патрѣзечї мїі фїорїні?“

„Не зп жѣтѣтате де ан, атѣлчї дѣмї вор пѣлѣтї арѣндаторїї.“

„Аша дар не зп жѣтѣтате де ан?“

„Аша.“

„Се вїневоїещї дар а сѣвскрїе о по-лїцѣ де шасезечї мїі фїорїні.“

„Де шасезечї мїі?“

„Аша.“

„Не зп жѣтѣтате ан?“

„Аша.“

„Дака асфел се вїне о сѣтѣ ла сѣтѣ дѣ камѣтѣ.“

„Фїе-каре кавалїер гїаонш плѣтеѣе атѣта.“

Се фїе нѣмї паре рѣѣ.“

„Дар еѣ пентрѣ остенеалѣмї воїз се капѣт патрѣ мїі.“

„Е вїне.“

„Мїе дѣнкѣ — зїче спекѣлантѣл чел зптеїз — тѣ аї дѣндѣрат а'мї промїте с мїе шасе сѣте.“

„Не вѣтѣмат дѣмї воїз цїне кѣвѣнтѣл.“

Вої карїі нѣ кѣпоскѣцї лѣтеа кѣ оа-менї еї, нѣмї ведї да крѣзѣтѣнт. Чер-кацї шї ведї ведеа кѣ еѣ ам дрептате дїн лїтерѣ н' лїтерѣ. Дѣнтр'адевѣр асфел прї-теск нѣ зпѣл дої, дар тѣлцї преа тѣлцї дїнтре кокопашї кѣрора дѣ лок де а да ванї спре вїнеме пѣвлїк, ле маї плаче аї рѣсїні дѣ жокѣл де кѣрцї; шї асфел нѣ-маї декѣт ажѣнг вѣнѣрїле хѣрѣзїте дела пѣрїндї дѣ тѣнеде стрѣїнїлор. Еѣ кѣ дѣ-рере дѣмї депѣїз кондеїл, кѣчї нѣм пѣ-тере а дескрїе маї тѣлѣте спецїалїтѣцї дїн класеле кѣтѣтарїлор, карїі кѣ дїаволеаска лор спекѣлацїе таїе шї челеа маї сѣлѣте легѣмїндї соцїале шї клѣтеск тóте рела-цїїле дѣ темелїїле лор, їар цара о кѣфѣндѣ дѣ вѣлтóреа тїкѣлошїеї шї а мїсерїеї!

ПЛЕИАДА КЪТРЪ ПОЕЦІИ РОМЪНИ.

О Д Ъ.

Дн а черієлѣ тѣріє шесе стеле скъптеіаэъ,
Ш' днтре чете фъръ пѣтър рѣспъндеск маї віѣ
лѣкор,

Прекът соареле пѣтѣнтѣ еле мінтеа лѣтнеаэъ
Къ чеа разъ че пѣрчеде де л' ал лѣтеі вѣзітор.
Аколо петрек дн фаїтѣ џенііле ферічіте
Каре сънт де а лор Мѣзъ пемѣрїреї консѣпндїте.

Нѣ авереа, нічі фортѣна, нѣ дрїг моџенїт аѣ пѣте,
Дѣпъ тоарте дескїд поарта ла Маѣсолеэла стелїт,
Нїче поате с' днфърнезе пісѣтѣтара оарѣ лѣте
Сворѣл челѣ че 'н віртѣте, фїнд дн еа, аѣ трѣйт.
Пре поета ла лѣчеферї дѣчѣ а џенїеї фѣлїа
Елѣсіастѣл л' арїпеаэъ, калеї фаче армонїа.

Аколо дїпѣтѣй Профїта, къпѣтѣтор де іане сѣїнте,
Аѣ депѣс антїка арѣл, тѣпѣтїнд не Ісраїл,
Дѣ аколо рѣсѣнѣ днкъ днфокателе кѣвїнте
А лѣї Омер, Орад, Пїндар, лѣї Овід, Корнеїл,
Вїргїл,
Мїлтон, Шїллер шї Петрарка дѣ аколо пре оа-
менї кеатѣ

Ла віртѣте, л' Амор повїл, шї 'с а тіранїлор театѣ.

Вої, че 'н сїп пѣртадї н' Аполон, пагрїодї дн
Ромъніе!

Дї шї вѣсїта вѣ деспарте, армонїа ва знї,
Патріа, каре вѣ аскѣлѣтѣ, тема Мѣзеї воастре фїе;
Ка шї еа днтрѣ лѣтїнѣ съ се поатѣ днї,
Ка прїп фанте віртѣоасе де о маї дорїтѣ соартѣ
Вреднїкѣ съ се арете шї де пѣтеле че поартѣ.

Акордадї Ромъне версѣрї пѣ армонїоасе алѣте.
Днтр'ѣн рост ка шї попорѣл, џеатѣн кѣ чел
Ітаїан,

Се днведе амор де патріе, дор де глорїе, де
вїртѣте,

Шї Ромънѣл депе Ісѣрѣл ш' ал Карпаділор Мѣн-
теан,

Чел че веа 'н Сїрет, дн Нісѣрѣл ш' дн а Мо-
рїшѣлѣї знде

Чел л' а кѣрѣї трїете Доїне плаїѣл Пїндѣлѣї рѣ-
снѣнде.

Кънд Ромънѣл ва кѣпоаџе, прїп а къпѣлѣї пѣтере,
А са гїпѣтѣ, а еї соартѣ, чеї аскѣсѣ 'н вїїтор,
Версѣл кънд дн окї іа стоарче лакрїта чеа де
плѣчере,

Пе Ромъна тіперїкѣ кънд ва 'нчїндїо д'амор.
А Ромънѣлѣї поета, атѣпчі лѣтеа ва съ ваѣл,
Нѣтеле 'нчїс де кѣсѣнѣ стѣрѣлчїнд кїар дн
Плеадѣ!

Г. Асаї.

Петрѣ четїторїї прозаїчі днтпѣртѣ-
шїт вѣтѣтоареле днсемпѣрї:

Плеїада дн мїтологїе, се зїче де
шепте фїче а лѣї Атлас шї а Плеонеї,
пѣтїте: Алкїоне, Меропе, Келено, Електра,
Акеропе, Таїгете шї Маїа. Спре а ле
скѣпа де аморѣл лѣї Орїон, Цїоае ле пре-
фѣкѣ дн консѣлаџїе днформатѣ де шепте
стеле де къпїтенїе, зна дн ачесте, Електра,
сеаѣ Маїа, аѣ венїт дн черїѣ. Ромънїї пѣ-
теск ачесте стеле: Гѣїпѣшѣ.

Плеїада фїлософїкѣ се зїче де чїї
шепте днделепдї аї Гречїеї: Солон, Біас,
Хїлон, Клеовѣлос, Пітакос, Перїандрѣ шї
Талес. Ачеа днтѣї Плеїадѣ поетїѣл
де Александрїа, с'аѣ днтемеет де кътрѣ
Птолемеос Фїладелѣф, шї каре се компѣ-
не де шепте поедї де деосевїте фелїзрї,
адекѣ де Калїмах, Аполонїс, Аратѣс, О-
мер, Лікромон, Нікандрѣ шї Теокрїт.

Днтпѣратѣл Карол чел маре аѣ фор-
мат пе ла 800 Плеїада літерарѣ, адекѣ зн
фелїс де академіе шї дн каре ачел днт-
пѣрат аѣ лѣат пѣте де David. Дн тім-
пѣрїле маї новѣ с'аѣ фѣкѣт шї дн Фран-
џїа доѣл Плеїаде, дн каре зна де Dame
Гѣлѣсене че кълїтеаѣ поезїа, шї каре ла
1540 аѣ черѣт шї аѣ къџїгат дела рїга
Франсѣа I., дрїт а фаче конкѣрс ла пре-
џѣл д'онор днтемеет де Клеманс Ісаѣр.

Дн веакъл ал 17-ле с'аѣ черкат а се дн-фийнда о повѣ Плеиадѣ. Четиторіи кѣпоск ачееа че с'аѣ компѣс de D. спат. К. Негрѣдци.

Фортѣна се днцелече аиче de dzina оарѣ а порокѣлѣ. Мавсолевѣ, монѣмент тѣрег de днпортѣнтаре.

С'аѣ дншїрат пѣтеле челор маї фаї-моші поедї че се сокотеск репрезентанци а поезїеї деосевїтелор нациї. Омер, Пиндар, а Елінілор, Орациѣс, Овидїѣс, Віргїліѣс, а Романїлор, Петрарка а Італїенїлор, Корнеїл а Французїлор, Мілтон а Енгле-зїлор, Шїллер а Церманїеї. Аполон, зїнѣл поезїеї. Ърсіта, се днцелече соарта, де-стїнѣл. Істрѣл, пѣтеле антик а Дѣнѣреї. Морїшѣл, рїѣл дн Ъгарїа знде есте ва-тра Ромѣнїлор. Мѣтеле Пїндѣ фаїмос пентрѣ антика лѣкѣїнци а Мѣселор, се лѣ-кѣеде асѣзї де пѣсторї Ромѣнї пѣмїци Кодовлахї, (везї Спїкѣиторѣл партеа III. арт. Ановлахїа). Доїна кѣптекѣл телап-холїк а дѣранїлор ромѣнї, ачест пѣте рѣ-спїнде ла Diana, Dzina пѣдѣрїлор шї а вѣпатѣлѣ. Днчїнде, апрїнде кѣвѣнт векїѣ ромѣнѣск днтрѣвїнцат дн кѣрци тїпѣрїте.

Кѣвѣнтѣл че с'а зїс de D. клѣчерѣл
П. Поенарѣ, дїректор овѣсеск ал
шѣоалелор.

Преа-днѣлцате Doamne!

Аїчї дн колециѣ, днтр'ачест азїл ал дїсциплїнеї шї ал лѣкрѣрїї, дѣпѣ о днде-лѣнѣгѣ стрѣданїе, шѣоларїї ащеапѣ дн тодї апїї кѣ тѣлт ентѣсіастѣ, шї кѣ деосевїтѣ етѣлацие зїоа de днкѣереа апѣлѣ днвѣ-

дѣтѣрїлор, ачеастѣ зї de сѣрѣваре дн каре тот шѣоларѣл есте кїемат сѣ есе ла а-ренѣ. Аїчї тѣреаца адѣнаре de пѣрїнци, de прїетенї, de зн пѣблїк вїневоїтор, шї дн кѣпѣтѣлїл ачециї афлареа de фацѣ кѣ каре Мѣрїа Воастрѣ вїневоїци а о чїнстї, стѣлгѣндѣ - вѣ зн момент дѣла днпалте тѣреї але статѣлѣї, фаче сѣ се ватѣ дн тїперїле інімї чел маї вїѣ іntерес, de а венї фїе-каре сѣ деа оаре-кѣт сокотеалѣ социѣтѣдїї de стрѣданїа че а пѣс ка сѣ се факѣ асѣзї вѣреднїк de ал еї аплаз, шї ка сѣ довѣндеаскѣ. дн вїитор а еї чїнстїре шї днкрѣдере. Днтрѣчереа днтре шѣо-ларї de а ведеа асѣзї кѣнѣна пѣїндѣсе пе капѣл лор de тѣна Мѣрїї Воастре, есте о днсѣфлѣцире каре de одатѣ кѣ ісѣвѣтїреа че адѣче дн днвѣдѣтѣрї, дѣ тїперїмеї прї-леж шї de прѣдѣїреа знор асемеѣеа дн-кѣражѣрї пентрѣ вїиторѣл че дѣла еа дн-сѣшї атѣрпѣ а'шї прегѣтї дн віаца со-циалѣ, днвѣдѣндѣсе а кѣноаѣе кѣ лѣтеа каре о ащеапѣ аре повїле рѣсплѣтїрї пентрѣ орї чїне шїе сѣ ле мерїтезе, шї кѣ прѣдѣл інтелектѣл шї морал есте сїп-гѣрѣл тїжлок de а довѣндї днтрѣнса кон-сїдерацие шї днфлѣїнци.

Ам вѣзѣт, преа-днѣлцате Doamne, днтр'ачесте зїле кѣ днтрѣчереа ачеаста а сторс лакрѣтї дїп пентѣл знор шѣоларї: лакрѣтї а кѣрора атѣрѣчїѣне о поате сїнци орї чїне, каре днсѣ вор фї тѣлїтѣ-тоаре, пентрѣ-кѣ пе образїї челор днвїншї еле сѣлїт о прѣвестїре de вїрїїнци. Іар дакѣ знїї дїп шѣоларї с'ар алѣнека дн а лор кондѣїтѣ, de шї повѣдѣвїрїле поастрѣ челе маї страшнїче пѣ ле лїпсеск, асеме-неа шѣоларї 'шї ар траѣе асѣпрїле греле дожѣнї, вѣнд прїнцїпѣрїле че лї се дн-

сѡмъ дн шкоалъ п'ар децента днтржн-
шиі твстрареа де кзѡет ши кында. Есте
адевърат къ орі кжтъ грїжъ ар авеа ши
орї кжтъ стръданіе ар пвпе днвѣдъторїі
тот ва креще кѣте о палатидѣ дн холда
чеа маі тѣпоасъ а днвѣдътврїлор. Грѣ-
штеле чел вѣн пе каре'л самѣлъ чел маі
їскѡсїт плзгар пѣ каде пѣмаі пе пѣмѣлт
родїтор, чї ши пе пїетрї ши пе спїні. Дар
чїне ар вреа съ твстреже пентрѣ ачеаста
пе тѣчїтор каре днсѡш ѡеме деспре о
асеменеа непорочїре.

Вої шїдї, ївїдї школарї къ стрѣда-
нїа поастрѣ есте де а въ ведеа пе тодї
шїнд мерїтѣл днпїнтрїї ла днвѣдътврѣ
кѣ ачела ал вѣнеї пѣртѣрї, ши къ дорїм
съ ведем пѣсѣ ачеастѣ дндоїтѣ кѣпѣпѣ пе
шїл ши ачелаш кап. Ърѣрїле ши повѣ-
дѣрїле поастре дн тоатѣ времеа аѣ фост
ка школарѣ чел сїмїтор ла днвѣдътврѣ
съ фїе ши тѣпѣр кѣ вѣпе обїчеїрї.

Дакѣ зна дїнтр'ачесте дѡѣ калїтѣдї ва
лїпсї, сѡжршїтѣл ва фї грешїт, ши тоатѣ
стрѣданїа зѣдѣрїчїтѣ.

Ної пѣ пе пѣтем фѣлї кѣ врео їсѣв-
тїре десѣвѣршїтѣ ши фѣрѣ експенсіе, дар
пе вѣкѣрѣм къ чеа маі маре парте дїн-
тре вої, ївїдї тїнерї, рѣспѣндедї ла осте-
пелеле днвѣдъторїлор вошрїї, ла грїжа
пѣрїндїлор ши а прїетенїлор вошрїї.

Аша дар тѣлжїїадї деспре зпїї, ши
пѣ де тот лїпсїдї де пѣдеждї деспре чеї-
лалдї, пої въ дндемнѣм ши аствїлї, тїнерї
прїетенї, съ днгрїжїдї ка прїн ївїреа де
тѣжкѣ, прїн респектѣл пентрѣ вѣна орѣн-
дѣїалѣ, прїн сѣпѣнереа ла маї тарїї вошрїї
съ въ фачедї вреднїчї де ащентареа со-
їетѣдїї, трѣгѣнд асѣпрѣ-въ прївїреа вѣ-

пѣлї пострѣ стѣпѣнїтор, каре дншї дн-
кїпѣ тоате моментеле ла о неконтенїтѣ
грїжѣ пентрѣ днвѣзлѣтѣдїреа соартеї сѣ-
пѣшїлор Мѣрїї Сале, ши кѣ окїл чел маї
пѣтрѣнзѣтор ал мїндїї прївегїнд тоате па-
сѣрїле тїнерїмеї, дореще а афла днтржнса
materie de а о прецѣї.

Фїе ка сѡжнтѣл фок ал шїїндеї ши
ал патриотїзмѣлї каре арде дн пентѣл ма-
рїнїмѣлї пострѣ прїнд, съ се днпѣртѣ-
шаскѣ ши дн тїнерїле воастре їнїмї ши
фѣкжнд зп сѡлет, о вїадѣ съ трѣїаскѣ
дн вої пентрѣ а неатѣлї тѣрїре.

(Ва ѣрма ши вн алт кѣвѣпт.)

Л и т е р а р.

МАГАЗИНЪ ІСТОРИК

пентрѣ
Д а ч и а,

сѣвт редакція лѣї А. Трев. Лазрїанѣ ши
N. Бѣлческѣ.

Ної прїїмїм токмаї акѣм Нрѣл 1 дїн
ачеастѣ карте фолосїтѡре нї пе грѣвїм а
днкѣпошїнда пе пѣвлїкѣл пострѣ ши аї о
рекѡманда. — Нрѣл ачеста кѣпрїнде дѡѣ
артїколе, зпѣл сѣвт пѣтеле де Кѣвѣнт
прелїшїнарїѣ деспре їсѡвареле Історїеї
Рѡмѣнїлор де N. Бѣлческѣ, ши алтѣл сѣвт
пѣтеле де Дїскѣрс днтрѡдѣктїв ла їсто-
рїа Рѡманїлор де А. Т. Лазреанѣ. Ної со-
котїнд къ пѣ есте зп ом дн каре вате о
їнїтѣ кѣ сїмѣїмѣнт де Рѡмѣнѣ пе каре съ
пѣ'л їнтересезе ачеастѣ оперѣ націѡналѣ,
вом репрѡдѣче аїчї кѣ плѣчере челе че нї
се парѣ а мерїта съ фїе кѣпѡскѣте де тодї
чеї че ши ївѣск нація.